

5te Valgkreds (Borbjerg) at drage Spørgsmaalet om hjemløse og vanrøgtede Børns Stilling frem. Det kan ikke nægtes, at deres Stilling er en saadan, at der maa gribes ind herimod, saa vi ikke stadig se de Tusinder af Børn Dag for Dag lide de samme Kvaler om igen. Jeg indrømmer, at det er stygt og grimt, at disse mange Overfald kunne finde Sted, men det er alligevel et forbavsende ringe Antal Medlemmer i vort Samfund, der blive skamslaaede af Bøller i Sammenligning med det store Antal Børn, der blive skamslaaede af deres Forældre eller Plejeforældre. Hvis vi kunde se bag Kulisserne i denne store By, hvis ærede Medlemmer kunde tænke sig den Mulighed, at vi i dette Øjeblik kunde se ind i alle københavnske Hjem, hvor vilde vi da ikke faa Lejlighed til at blues over den Behandling, der bliver Børnene til Del. Jeg tænker ikke en Gang paa alle de prostituerede Kvinder, paa alle de Skøger og Døgenigter, som faa Lov til at opdrage deres Børn til Skøger og Tiggere, jeg tænker paa hele det Slæng af ansvarløse Mænd og Kvinder, som leve sammen og sætte Børn i Verden, uden at bekymre sig det mindste om dem, og som sende dem paa Tiggeri og lade dem gaa for Lud og koldt Vand. Jeg siger, deres Klager raabe til os, der skulde være deres Forsvarere, der skulde tage os af dem. Vi gøre det ikke, men vi oprøres over de Overfald, der finde Sted paa aaben Gade paa sagesløs Mand og Kvinde — og jeg siger med Rette. Men hvis man med Rette oprøres her, maa vi da ikke oprøres dobbelt i de andre Tilfælde!

Men hvilke Straffemidler vi end anvende, undgaa vi ikke Bølleoverfald. Der er nu en Gang en vis Risiko ved at leve her i Verden, der er nogle Mennesker, der skulle blive slaaede ihjel ved Jernbaneulykker, andre ved Dampskibsulykker og atter andre miste Livet eller Førligheden ved Sporvejsuheld, og der er Mennesker, der blive lemlæstede ved at blive kørt over paa aaben Gade. Vi løbe Risiko overalt, vi ere f. Eks. her i dette Ting sammen med Medlemmer, som man ikke altid er saa glad ved at være sammen med. Vi løbe altid Fare for, at nogle Mennesker finde paa at overfalde os. Menneskene blive aldrig saa fuldkomne, at man helt undgaar voldelige Overfald.

Nu tror man altsaa, man kan komme Bølleoverfaldene til Livs ved Hjælp af Prygl. Det underer mig unægtelig, at man kan tro det. Jeg har allerede haft Lejlighed til at gøre opmærksom paa, hvorledes

Historien og Livets Erfaring lærer os, at Bølleoverfald, Raahed osv. ikke er en Frugt af Kultur, eller, som den ærede Ordfører mener, af Overkultur, men en Frugt af Fattigdom, daarlig Opdragelse og saa meget andet, og de, som anbefale Prygl, maa dog vide, naar de kende deres Lands Historie, at Prygl forraaer, opdrager ikke... Det ærede Medlem for Esbjerg (Bluhme) ler, han har saa let ved at le, men maa jeg gøre det ærede Medlem opmærksom paa i hans Egenskab af Godsejer, at i Aaret 1773, da Godsejerne og Herremændene kommanderede Bonden i dette Land, da piskede og pryglede de ham, og det havde de jo Lov til, selv om Bønderne ikke havde øvet Voldsbedrifter — jeg tror selvfølgelig, at hvis det ærede Medlem havde levet paa den Tid, vilde han have hørt til de Godsejere, som vilde have brændemærket deres Standsfæller, fordi de gjorde sig skyldige i disse Voldshandlinger. Men der foreligger nu Vidnesbyrd om, at dette blot avlede Raahed. Bønderne bleve blot gjorde onde og stygge og lede ved Tilværelsen. Ifølge Datidens Pjecer og Flyveskrifter fandtes der i 1773 alene i Jylland 63,000 Bønder, som tiggede sig Føden til ved at gaa fra Landsby til Landsby. De vilde ikke bestille noget og vare afvænede med stadigt Arbejde. De sagde: hvad nytter det, vi bestille noget, vi faa ikke andet end daarlig Føde og Pisk. Nu undgaa vi dog Pryglene og faa nogenlunde ordentlig Mad. Ja, det var mange Mennesker, og jeg har ogsaa undret mig over dette store Tal, men Historien lader sig jo nu en Gang ikke gøre om igen. Jeg har her i min Haand en Pjece fra 1771 — der staar paa dens Titelblad, at den sælges hos Johan Gottlob Rothe i Nr. 8 paa Børsen, — han er vist for Resten død nu — og er skreven af Ladefogden paa Gaarden: Christen. Og efter hvad den Mand siger om Bondens Vilkaar, kan man saa godt forstaa, at det gik, som det gik, at Landets Bønder bleve ligegyldige ved Arbejde, at de bleve raa, drikkældige. Han siger: „Hundrede Paalæg tilstoppe alle Næringsveje, det ene Trældomsaaag formerer det andet, og den ene Plage rækker den anden Haanden — alt for at møtte Herskelygens Begærighed — ingen Under, at Agerdyrkeren er vrangvillig. Ingen Under, at han er doven og dorsk; som for sin sure Sved skal belønnes med Armod! — Retfærdige Gud! skal disse Plagefogder evindeligt vedvare, skal deres Magt ei snart forsvinde og have en Ende; da kan aldrig nogen Bonde bestaa. — Man kan vel